

הגנה על אזרחים

28 באוקטובר - 03 בנובמבר 2009

הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית

ירידה במספר הפצועים הפלסטינים

במהלך תקופת הדיווח, נפצעו 11 פלסטינים וחיילי ישראלי אחד בתקריות שונות ברחבי הגדה המערבית. נתון זה מייצג ירידה בהשוואה ל- 26 פלסטינים וארבעה חיילים ישראליים שנפצעו בשבוע שעבר וביחס לממוצע של 15 פלסטינים שנפצעו מדי שבוע ברחבי הגדה המערבית, כפי שנרשם מאז תחילת 2009.

שישה מבין פצועי השבוע, מתוכם חמש נשים, נפגעו במהלך התנגשויות שפרצו בין פלסטינים וכוחות הביטחון הישראליים בכפר אל בקעה (נפת חברון). תקרית זו התרחשה לאחר שנציגי המנהל האזרחי הישראלי הסירו צינורות השקיה שהונחו על קרקע שבבעלות תושבי הכפר; לפי המנהל האזרחי, הצינורות חוברו בניגוד לחוק לרשת המים, המיועדת לאספקת מים לשימוש ביתי באזור חברון.

שלושה פצועים פלסטינים נוספים, כולם ילדים, נפגעו בשלוש תקריות שונות של תקיפה מצד אנשי כוחות הביטחון הישראליים: אחד באזור העיר חברון המצוי בשליטת ישראל (אזור H2), בעת שצעד בחזרה מבית הספר, השני במהלך פעילות צבאית בכפר צוריף (נפת חברון) והשלישי במהלך הפגנת המחאה נגד הגדר המתקיימת מדי שבוע בכפר אל מעסרה (נפת בית לחם). שני גברים פלסטינים וחיילי ישראלי אחד נפצעו במהלך הפגנות נגד הגדר שהתקיימו בכפר בלעין.

כוחות הביטחון הישראליים ערכו 92 מבצעי סריקה בכפרים פלסטינים, מרביתם באזור צפון הגדה (63); 63 פלסטינים נעצרו, זאת ביחס לממוצע השבועי של 96 מבצעי סריקה ו- 60 מעצרים שנרשם מאז תחילת 2009.

נמשכות הריסות המבנים ועקירת התושבים בירושלים המזרחית

ב- 2 בנובמבר, הרסה עיריית ירושלים שלושה בתי מגורים בשכונת בית חנינה וא-טור. עקב כך נעקרו ממקום מגוריהם 42 בני אדם, ביניהם 23 ילדים. מבנה נוסף נהרס (בידי בעליו) בשכונת צור באהר, במבנה התגוררו בשכירות שישה בני אדם, ביניהם שני ילדים. כל הריסות המבנים בוצעו לאחר חלוקת צווי הריסה בגין היעדר היתר בנייה. במהלך השבועיים האחרונים הרסה עיריית ירושלים שמונה מבנים ועקב כך נעקרו ממקום מגוריהם 26 בני אדם¹.

¹ ההגבלות שמטילה ישראל על התכנון והפיתוח הפלסטיניים בירושלים המזרחית, הכוללות דרישות בירוקרטיות ותשלומים גבוהים, מקשות במידה רבה על התושבים הפלסטינים להשיג היתרי בנייה ומאלצות משפחות רבות לבנות על אדמתן ללא היתר ולהסתכן בהריסת המבנה ובעקירה. לפחות 28 אחוזים מבתי המגורים הפלסטיניים בירושלים המזרחית נבנו ללא היתר בנייה ישראלי ומצויים בשל כך בסכנת הריסה; הדבר עלול להשפיע על 60,000 פלסטינים.

החששות בנוגע לעקירת תושבים ממקום מגוריהם קיימים גם באזור C של הגדה המערבית. במהלך השבוע, הוציא המנהל האזרחי הישראלי צווי הפסקת עבודה כנגד שני בתי מגורים מאוכלסים בעיירה דורא (נפת חברון) בגין היעדר היתר בנייה. צוים אלו מעמידים 14 בני אדם, ביניהם שישה ילדים, בסכנת עקירה.

ניסיונות מצד מתנחלים להשתלט על בתי פלסטינים בירושלים המזרחית

בשתי תקריות שונות, ניסו מתנחלים ישראלים להשתלט על שני מבנים בבעלות פלסטינית הממוקמים בשכונות מגורים פלסטיניות, בהקשר של תביעת בעלות על רכוש. במהלך אחת התקריות, ב-30 באוקטובר, קבוצת מתנחלים תקפה משפחה פלסטינית בשכונת בית צפאפה שבירושלים המזרחית, וגרמה לפציעתם של ארבעה מבני המשפחה, אחד מפגיעת קליע. המשטרה הישראלית נקראה למקום אך המתנחלים הספיקו לעזוב את האזור לפני הגעת השוטרים. שניים מהפצועים נלקחו לחקירה לאחר שקיבלו טיפול רפואי.

ב-2 בנובמבר, השתלטה קבוצת מתנחלים, בליווי מאבטחים חמושים, על אגף לא מאוכלס של בית פלסטיני בשכונת שייח ג'ראח שבמזרח ירושלים. המבנה ממוקם בסמוך לבית נוסף שעליו השתלטו מתנחלים בחודש אוגוסט. ההשתלטות מחודש אוגוסט גרמה לגירושן של שתי משפחות מורחבות. חלק מבני המשפחות המגורשות המשיכו להתגורר באוהל מול ביתם. במהלך השבוע פשטו כוחות הביטחון הישראליים ופירקו את האוהל בפעם השלישית.

מאמצי עמותות המתנחלים להתיישב בלב לבן של שכונות מגורים פלסטיניות בירושלים המזרחית התגברו בשנים האחרונות והם מלווים לעתים קרובות בניסיונות לגרש משפחות פלסטיניות בכוח. השיטות המשמשות למטרה זו כוללות תביעות להשבת בעלות על נכסים שהיו לכאורה בבעלות יהודית בתקופת המנדט שלפני 1948 ורכישת נכסים פלסטיניים באופן השנוי במחלוקת. פעולות אלו מעלות חששות בנוגע לפיצולן הפוטנציאלי של שכונות אלו ולעזיבת התושבים הפלסטינים כתוצאה מהגבלות גישה ונכחות ישראלית קבועה, וכן עקב הטרדות ואיומים מצד המתנחלים. התפתחויות דומות באזור H2 של העיר חברון הובילו בשנת 2000 לפינויים של יותר מ-1,000 בתי מגורים ולסגירתם של יותר מ-1,800 בתי עסק פלסטיניים.

תקריות נוספות במעורבות מתנחלים

במהלך תקופת הדיווח, התרחשו חמש תקריות נוספות של אלימות מצד מתנחלים כלפי פלסטינים. נתון זה מעלה את מספר התקריות שנרשמו במהלך השבוע לשבע, לעומת שמונה תקריות שנרשמו במהלך השבוע שעבר.

בשתי תקריות נפרדות, נכנסו מתנחלים לכפרים עירק בורין ומדאמה (נפת שכם) והתעמתו עם התושבים. כוחות הביטחון הישראליים שהגיעו מאוחר יותר לזירת האירוע ירו רימוני הלם וגז מדמיע ופצעו גבר פלסטיני אחד. שלושת התקריות הנוותרות כללו הבערת עצי זית (- נפת בית לחם) וכלי רכב פלסטיני (סינג'יל - נפת רמאללה) ומניעת גישה מכוחות כיבוי שהיו בדרכם לבניין שעלה באש בעיר העתיקה של חברון.

במהלך השבוע דווח על ארבע תקריות של יידי אבנים ובקבוקי תבערה בידי פלסטינים לעבר כלי רכב ישראליים שנסעו בקרבת הכפרים יברוד, בית סירה (נפת רמאללה) וחוסאן (נפת בית לחם). שתיים מהתקריות הסתיימו בפציעתם של שני מתנחלים ישראלים, ביניהם ילד אחד. בעקבות התקריות, ערכו הכוחות הישראליים מבצעי סריקה בתחומי הכפרים.

כמו כן, במהלך השבוע נמסרה ממשטרת ישראל הודעה כי ב-1 בנובמבר, עצרו אנשיה מתנחל ישראלי החשוד בביצוע מספר מתקפות רצחניות כנגד פלסטינים וישראלים, ביניהן הריגת שני פלסטינים ושני שוטרים ישראלים ופציעתם של בני אדם נוספים, במשך תקופה של 12 שנים.

הוארך תוקף הצווים המגבילים את תנועת הפלסטינים בעיר חברון

במהלך תקופת הדיווח האריך הצבא הישראלי את תוקף הצווים הצבאיים שהוצאו במקור ב-2006, עד ה-30 באפריל 2010. צוים אלו מגבילים את תנועת הפלסטינים בתחומי העיר העתיקה של חברון, באזור המצוי בשליטת ישראל (אזור H2), בו הוקמו התנחלויות ישראליות במהלך שנות השמונים. לפי האמור בצווים, חמישה מקטעים של

אזור זה הינם "שטח צבאי סגור" שבו תנועת הפלסטינים אסורה לחלוטין או מוגבלת להולכי רגל בלבד; כמו כן, קיימת הגבלה לגבי פתיחה של חנויות בבעלות פלסטינית באזור זה. אחד האזורים המושפעים במידה הרבה ביותר

מהגבלות התנועה הוא רחוב אל-שוהדא', המוביל אל מסגד איברהימי (מערת המכפלה). משפחות רבות שהתגוררו ברחוב זה נאלצו לעזוב את בתיהן וחלק מהתושבים שממשיכים להתגורר בו נאלצים לבצע עיקוף ארוך כדי להגיע לחלקים אחרים של העיר. הצווים אינם תקפים לגבי המתנחלים הישראלים המתגוררים באזור זה.

רצועת עזה

מזה ארבעה שבועות ברציפות, לא דווח על הרוגים כתוצאה ישירה מהסכסוך; המנהרות ממשיכות לגבות חיי אדם

מזה ארבעה שבועות ברציפות, לא דווח על הרוגים כתוצאה מעימותים מזוינים בין ישראלים ופלסטינים. לעומת זאת, במהלך השבוע נהרגו שלושה פלסטינים ושישה אחרים נפצעו בשלוש תקריות שונות בעת שעבדו בתוך המנהרות תחת גבול עזה-מצרים. טבען הבלתי יציב של המנהרות מעמיד את חיי העובדים בהן בסכנה מתמדת. ארגון זכויות האדם הפלסטיני "אל מיזאן" קרא פעם נוספת לרשויות המקומיות לנקוט בכל האמצעים הדרושים לשמירה על בטיחותם של עובדי המנהרות. מאז תחילת המצור הישראלי על רצועת עזה ביוני 2007, חלה עלייה הדרגתית ברמת הפעילות במנהרות במטרה לפצות על אובדן הגישה לסחורות שיובאו בעבר דרך המעברים הרשמיים.

כוחות הביטחון הישראלים המשיכו למנוע את הגישה לרצועה ברוחב 300 מטרים לאורך גדר הגבול באמצעות פתיחה בירי אזהרה לעבר בני אדם שהתקרבו לאזור זה. בהקשר זה, הכוחות הישראלים ירו ופצעו במהלך השבוע גבר הסובל מליקוי שכלי בסמוך לגדר הגבול. בנוסף, בארבע הזדמנויות שונות, חדרו כוחות ישראלים מלווים בטנקים ובדחפורים לעומק של מספר מאות מטרים באזורי הגבול וביצעו עבודות יישור קרקע. כמו כן במהלך תקופת הדיווח, הפלגים הפלסטינים שיגרו מספר טילים מתוצרת מקומית לעבר אזור הדרומי של ישראל, מבלי לגרום לנפגעים או לנזק.

עונת החורף גורמת להרעה בתנאי החיים של תושבי עזה

הגשמים הכבדים שירדו בעזה גרמו להצפת הרחובות במהלך מספר הימים האחרונים והרעו את תנאי החיים הקשים ממילא של חלק מהמשפחות שבתיהן נהרסו במהלך מתקפת "עופרת יצוקה" הישראלית. התושבים המתגוררים באוהלים הושפעו מכך במידה הרבה ביותר. ארגון Shelter Cluster העריך כי יותר מ-100 משפחות מתגוררות באוהלים בסמוך או בתוך הריסות בתיהן. האיסור המתמשך על ייבוא חומרי בניין לתוך עזה, אותו הטילה ישראל במסגרת המצור, מונע את בנייתם מחדש של יותר מ-6,000 בתי מגורים שנהרסו או ניזוקו קשות במהלך המתקפה האחרונה.

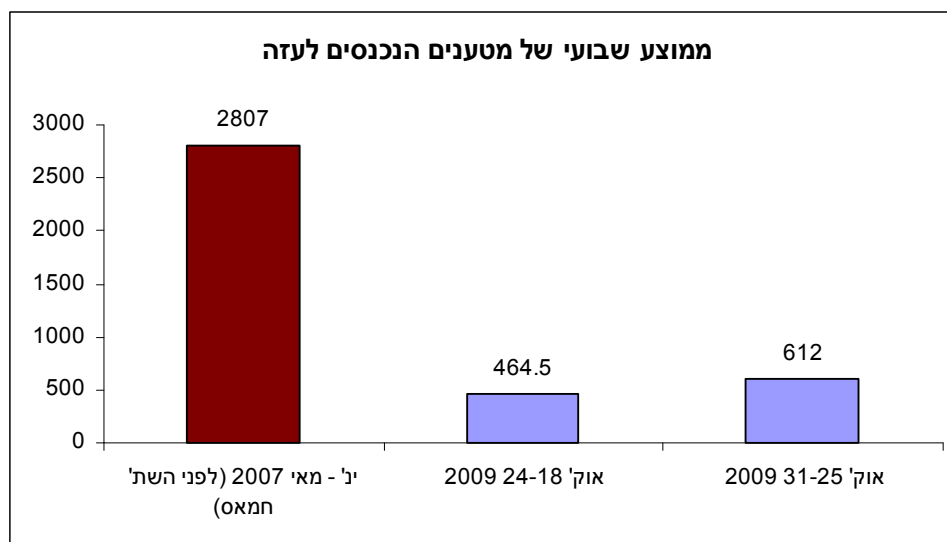
בנוסף, חברת החשמל של עזה (GEDCO) הזהירה כי ייתכנו שיבושים באספקת החשמל לאזורים מסוימים במהלך עונת החורף עקב מצבם המעורער של חלק מרכיבי רשת החשמל, אשר ניזוקו במהלך המתקפה הישראלית. רכיבים אלו לא תוקנו או הוחלפו כתוצאה מההגבלות הנוכחיות על הייבוא. כאשר מתרחשות הפסקות חשמל, נקטעת האספקה לאזור שלם, כולל למרכזי שירותים לציבור הממוקמים באזור זה, דוגמת מתקני מים ותברואה, מרכזי בריאות ומוסדות חינוך.

על אף העלייה במספר המטענים, היקף הייבוא נותר נמוך מהצריכה (25) – 31 באוקטובר 2009

במהלך השבוע, נכנסו לעזה 612 מטעני סחורות (מטען = משאית עם נגרר אחד), כולל 76 מטענים (12 אחוזים) המיועדים עבור ארגוני סיוע הומניטרי. נתון זה מייצג עלייה בשיעור של כ-32 אחוזים ביחס למספר המטענים שנכנסו לרצועה במהלך השבוע הקודם (464). הנתון שנרשם השבוע מייצג כ-22 אחוזים בלבד מהמספר הממוצע של מטענים שנכנסו לעזה מדי שבוע במהלך חמשת החודשים הראשונים של 2007 (2,807), בתקופה שקדמה להשתלטות חמאס.

בדומה לשבועות הקודמים, רוב מטעני הייבוא הכילו מוצרי מזון והיגיינה – 588 מטענים או 96 אחוזים מכלל הייבוא. כניסת מצרכים חיוניים אחרים, כגון חומרי בניין הדרושים לעבודות שיקום (מלט, מוטות ברזל, זכוכית, עץ ואחרים), חלקי חילוף עבור מיזמים במגזר המים והתברואה, חומרי אריזה, פריטי ציוד מתחום החשמל והתעשייה, ציוד IT (טכנולוגיית מידע) וכלי רכב נותרה מוגבלת, או נאסרה לחלוטין. למרות שכמעט כל סוגי הסחורות זמינים בשוק כתוצאה מפעילות המנהרות שתחת גבול עזה-מצרים, מחיריהם של מצרכים רבים מציבים אותם מחוץ להישג ידה של האוכלוסייה. לא הותר כל ייצוא מרצועת עזה מאז ה- 27 באפריל 2009.

נהלי אישור הייבוא של ישראל נותרו מעורפלים, לרבות היעדר כללים המציינים את הסחורות שכניסתן לעזה מותרת ואלו שכניסתן אסורה. במהלך השבוע, הגיש ארגון זכויות האדם הישראלי "גישה – מרכז למען הזכות לנוע" עתירה לבית דין ישראלי, בבקשה לחייב את הממשלה להשיב לבקשה לקבלת מידע שהוגשה ע"י הארגון במסגרת חוק חופש המידע, במסגרתה ביקש הארגון פרטים בנוגע לקריטריונים המשמשים להסדרת הייבוא אל רצועת עזה.

היקף ייבוא הדלקים נותר מתחת לרמת הצריכה

מסוף הדלקים בנחל עוז נפתח למשך יומיים בלבד במהלך השבוע. צינורות הדלק שהותקנו לאחרונה במעבר כרם שלום פעלו במשך שלושה ימים שבמהלכם היה מסוף נחל עוז סגור. חלה עלייה בכמות גז הבישול שנכנס השבוע לרצועה (579 טון), בהשוואה לשבוע הקודם (454 טון). בנוסף, הותרה כניסתם לעזה של 2.2 מיליון ליטר דלק תעשייתי הדרוש להפעלת תחנת הכוח. נתון זה קרוב לכמות הממוצעת שישראל מתירה להכניס לעזה מדי שבוע מאז נובמבר 2007. במהלך תקופת הדיווח לא יובאו לרצועה דלק וסולר ישראליים. דלק וסולר ממצרים, שהועברו דרך המנהרות, נותרו זמינים בשוק החופשי, וכמעט 100,000 ליטר סולר ו- 100,000 ליטר דלק הועברו לעזה מדי יום.

הנוסח המחייב והמלא הוא המקור בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_weekly_report_2009_11_03_english.pdf